

Csak a múlttól ne fagass! — kérlelt Bálint Márta színművésznő, aki három esztendeje keserves vívódások után úgy döntött, hogy férjével és kisfiával felkerekedik szeretett Marosvásárhelyéről, s az Ó-új/hazában keres nyugalmat, boldogulást... Csak a múlttól ne, kérlek! — ismételte többször is, olyan mély seb ez számomra, amely soha, de soha nem fog befornni!

Másodpercekre bennem akadt a szó, szerencsére végül ő törte meg a csendet:

— Főiskolás évek Marosvásárhelyen, három felejthetetlenül gyönyörű év Szatmáron, majd újra Marosvásárhely következett, ahová férjhez mentem; ahol nyolc évadon át csak főszerepeket játszottam; ahová Harag György szerződöttem vissza, akivel a sors különös kegyének köszönhetően három darabban is dolgozhattam... elhiszed már, hogy nehéz róla beszélni?

— *Nem szeretnék neked fájdalmat okozni! De nem vigasz számodra, hogy részese lehettél egy kivételes értékű küldetésnek? Magyar színész nő voltál Erdélyben egy gátlástalan diktatúra legsötétebb szakaszában! Kell ennél felemelőbb érzés?*

— Valóban küldetés volt! — mondta némiképp megkönnyebülten Márta. És nemcsak Marosvásárhely, ahonnan egy idelátogató idős házaspár e szavakkal szólított meg a pesti aluljáróban: „Művésznő! Úgy hiányzik nekünk!” Misszió volt minden székelyföldi tájelőadás is, ahol megcsapott a legolcsóbb Kulcs szappan szíze illata, amikor felgördült a függöny, s tiszta, romlatlan arcú székely emberek tapsoltak nekünk lelkesen, önfeledten...

— Tényleg a legsötétebb korszakban kényszerültem feladni az egészet 1988. nyarán — folytatta most már teljesen higgadtan.

Ahogy kollégáim a fájdalmas búcsú közben megfogalmazták: „az utolsó vonatra szálltunk fel.” Férjemmel és hat éves kisfiammal, Gergővel nekivágtunk a messzeségnek, odahagyva lakást, egzisztenciát, a felejthetetlen társulatot, a

Az „utolsó vonat”

szerepeket, a közönséget, egyszerűen mindent, ami nekem az életet jelentette. Lelki tusáim közben azt mondom: *engem ezért nem ment fel semmi!* Majd jön a következő gondolat: férjemnek volt igaza, aki a ráció erejével győzött meg: milyen jövő várt volna „ott” Gergőre? A kisfiamra, aki ma is cédulát csúsztat át nekem az ajtóreszen ha őrlődöm, s ez áll a papíron: „szeretlek Édesanyám!” Rokonaimtól, bölcs és igazlelkű édesapámtól búcsúzni nekem felért egy temetés. Apám égő fájdalmában is azt mondta: „tiétek a döntés, nem szólok bele!” Döntöttünk, jöttünk... Együtt, mert nagyon ragaszkodom a férjemhez, s a bizonyossághoz: kisfiam megmenekül mindattól a szenvedéstől, amit mi átéltünk.

— *Aztán megérkeztek Budapestre.*

— Kezdetben itt sem vártak ránk könnyű hetek, hónapok. Férjem, mint orvos — szerencsére viszonylag hamar elhelyezkedett, befogadták, jól érzi magát. Gergő iskolába ment, látszólag minden helyrezőkkent, csak nekem volt nagyon nehéz. Kerestem a helyemet, és látnom kellett: Thália gyermekeinek itt sem könnyű az élete. Találkoztam nagyon szo-

morú színészsorsokkal. Munkát azért kaptam a Rádióban, igazán nagy művészekkel szerepelhettem együtt, örültem is, de látnom is kellett: sokkal több az ígéret, mint amit beváltak. Ezért volt sorsdöntő pillanat a számomra, amikor találkozhattam Ámon Zsuzsával... Ő volt nekem itt az első, igazi nagy beváltott ígéret. Azt hiszem, ahhoz, hogy ismét magamra találjak, erre a nagyszerű asszonyra volt szükségem. Arra, aki kinyújtotta felém a kezét, aki a legtöbbet előlegezte meg számomra: a *bizalmat*; s aki azt mondta egy rövidke beszélgetés után: „*nekem gondom lesz rád!*”

— *Úgy is lett, és most a Dominó Színházban nagyon szép feladatra kérészül. Mit jelent ez számodra?*

— E percben mindent! Amióta tudom, hogy eljátszhatom *Strindberg: Júlia kisasszonyának* címszerepét, szépek, tartalmasak, várakozásteliek napjaim. És ráadásul földim, Kincses Elemér rendezésében! Különösen izgat a szerep, mert az emberi kapcsolatokban az erőviszonyok kérdését, a gyenge és az erős párharcának problematikáját feszegeti, s fölvezet is egyben: nem szabad, nein érdemes a méltatlannak kinyílni. Öröm és nagy kihívás is ez a feladat, mert meg kell felelnem Zsuzsa várakozásának. Zsuzsának, aki hogy bátorítson, egy nagy csokor tulipánt hozott nekem az első olvasópróbára. Gyönyörű virágok voltak! Nem is sejti talán, hogy ez a gesztus mit jelentett számomra!

— *Látod! Ezennel nemcsak felejthetetlen műtad, de szép jelened is van. Miért ne lenne jövőd is ilyen féltő gondoskodás mellett?*

— Igaz is! — mondta Márta, s láthatóan elvonultak arcáról a felhők. Már igazán, őszintén mosolygott, mint nyári zápor után, ha kisüt a napsugár...

— És abban is bízom — mondta egyre több hittel —, hogy ezt a szerepet egyszer még az „enyémnek”, Marosvásárhelyen is eljátszhatom!...

Balogh Jolán

